

[Chr. Nielsen.]

er det med den voldsomme Stigning i Priserne, som har fundet Sted, i Virkeligheden for mange Hjem blevet aldeles umuligt at paatage sig den Byrde, det er at have en Søn eller Datter i Lære. Jeg kan ikke se anderledes paa det, end at dette Forhold gør, at et stort Antal unge Mennesker i Dag sættes til andet Arbejde end at blive Lærlinge i Haandværkerfagene, fordi Forældrene simpelt hen ikke har Raad til at give dem en Læringsuddannelse. Det er givet, at det for mange Hjem er en stor Fristelse at sætte de unge til ufaglært Arbejde, som giver relativt mere hjem i Løn, og vi maa være opmærksomme paa, at der har udviklet sig et meget stort Misforhold her. Det bliver derfor nødvendigt, at vi paa en ganske anden Maade, end det sker i det foreliggende Tilfælde, tager Spørgsmaalet op til Behandling og Løsning.

Jeg synes, det ligger i Sagens Natur, at man ikke kan lade sig stille tilfreds med de Mindstelønninger, som i Dag er fastsat. Den sidste Statistik, der er udarbejdet, viser, hvorledes Gennemsnitslønnen er for Lærlinge her i Danmark. Den udgør for det første Læreaar ca. 8 Kr. om Ugen, for det andet Læreaar 10 Kr., for det tredje Læreaar 13 Kr. og endelig for det fjerde Læreaar ca. 16 Kr. Det er altsaa taget i Gennemsnit, hvad der betyder, at visse Fag muligvis giver noget mere, medens til Gengæld andre Fag har lavere Lønninger. Det turde være indlysende, at saadanne Lønninger absolut ikke frister Arbejderhjem til at holde Sønnen eller Datteren paa en Læreplads, selv om der nu i en Række Fag er opnaaet Dyrtidstillæg. Og der tages ikke i det foreliggende Lovforslag Stilling til Størrelsen af Dyrtidstillægget. Det ærede Medlem Hr. Eiler Jensen remsede en Masse Tal op om, hvor mange Lærlinge der var omfattet af Dyrtidstillægget. Det forekommer mig dog, at den højtærede Arbejdsminister i sin Fremsættelsestale udtalte, at over Halvdelen af Landets Lærlinge endnu ikke havde opnaaet Dyrtidstillæg, og det betyder, vil jeg regne, saadan noget som at 30 000—35 000 Lærlinge den Dag i Dag ikke har en eneste Øre i Dyrtidstillæg. Det er naturligvis et Fremskridt, hvis det ifølge det foreliggende Lovforslag kan lykkes at tilvejebringe et Dyrtidstillæg for disse mange Lærlinge. Jeg stiller mig dog noget tvivlende over for, hvor gennemførligt det vil være, for det siges kun i Lovforslaget, at Nævnets Formand kan fremsætte et Forslag, hvis der ikke er opnaaet Flertal

for en Ordning blandt Nævnets Medlemmer. Hvorledes skulde der i Grunden kunne tilvejebringes et Flertal, naar det efter 8 Aars Forløb hidtil har været umuligt at faa Arbejdsgiverne eller Haandværksmestrene i de paagældende Fag til at forstaa, at det er nødvendigt at yde Dyrtidstillæg? Jeg tror ikke, der tilvejebringes noget Flertal i Nævnet, og saa er Spørgsmaalet overladt til Formanden. Han kan fremsætte et Forslag, men jeg nærer ikke store Forventninger til, at de Resultater, der herved fremkommer, bliver af en saadan Art, at der ydes, hvad Ret og Billighed kræver. Thi Spørgsmaalet i dets Helhed, selve Kærnen i det, røres der overhovedet ikke ved i Lovforslaget. Det er nemlig dette, at Lønningerne er urimeligt smaa, og at Dyrtidstillæggene ingenlunde modsvarer de Prisstigninger, der har fundet Sted. De Dyrtidstillæg, der ydes til omtrent Halvdelen af Lærlingene, ligger nemlig i Gennemsnit paa 18—20 Øre i Timen.

Hvis man foretager en Beregning af, hvad det kostede at have en Søn eller Datter i Lære før Krigen, og hvad det koster i Dag, vil man se — hvis vi indregner det Dyrtidstillæg, der ydes —, at medens det før Krigen kostede 4 000 til 5 000 Kr. at holde en Søn eller Datter i Lære, koster det i Dag et Sted imellem 10 000 og 15 000 Kr. Det er en yderligere Belastning til Trods for, at der ydes et lille Dyrtidstillæg. Der vilde derfor være god Grund for den højtærede Arbejdsminister til ikke blot at komme med et saadant ringe og ubetydeligt Lovforslag som dette, men til virkelig konsekvent at tage fat paa Problemerne og fastslaa, at det Dyrtidstillæg, der til Dato har været ydet af en Række Fag, er latterligt lille og bør bringes op paa helt andre Størrelser.

Hvad angaar de andre Forhold vedrørende Lærlingene, bebuder den højtærede Arbejdsminister, at der skal nedsættes en Kommission. Jeg maa ærligt tilstaa, at det skuffer mig, at vi nu ogsaa skal have dette Spørgsmaal i en Kommission. Jeg fristes til at sige: Gud ved, hvad Nytte den Kommission egentlig skal gøre? Jeg har den Opfattelse, at hele det Problem, vi her taler om, er belyst i enhver Henseende, i alle Ender og Kanter, saa det skulde være unødvendigt at nedsætte en ny Kommission til at beskæftige sig hermed. Dels har vi Ungdomskommissionen, der arbejder i Øjeblikket og beskæftiger sig med en hel Række af de Ting, der kan være Tale om, dels har Arbejds- og Socialministeriet ladet foretage en Undersøgelse,